

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	22015 - Desenvolupament i Educació Socioemocional en la Primera Infància / 1
Titulació	Grau d'Educació Infantil (Pla 2013) - Segon curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Inmaculada Sureda García (Responsable) inmaculada.sureda@uib.es	16:00	16:30	Dimarts	03/09/2018	10/02/2019	24. Beatriu de Pinós
	12:45	13:15	Dimecres	03/09/2018	10/02/2019	24. Beatriu de Pinós
	10:00	11:00	Dimecres	11/02/2019	31/07/2019	24. Beatriu de Pinós

Contextualització

L'assignatura Desenvolupament i educació Socioemocional en la primera Infància és una matèria necessària per entendre els processos evolutius de la dimensió emocional i dimensió social dels 0 als 6 anys i concretar propostes educatives per millorar les habilitats socioemocionals dels infants. Una part d'aquesta matèria forma part de la psicologia del desenvolupament i una segona part posa l'èmfasi en l'educació i intervenció dels aspectes socioemocionals dins una línia prioritàriament preventiva.

Aquesta assignatura es troba dins el mòdul 3 del pla d'estudis, Processos de desenvolupament i aprenentatge en el període 0-6. La seva docència es fa durant el segon semestre del 2n curs, i és de caràcter bàsic. Per aquest motiu, els continguts d'aquesta assignatura tenen a veure amb els següents objectius: comprensió de les característiques evolutives dels nins i nines i la seva relació amb el procés educatiu i d'aprenentatge en el període 0-6; saber promoure l'adquisició d'hàbits d'autonomia, curiositat, observació, experimentació, imitació, acceptació de normes i de límits; coneixement de la dimensió pedagògica i didàctica de la interacció amb els iguals i els adults, i saber promoure la participació en activitats col·lectives, el treball cooperatiu i l'esforç individual

Requisits

Aquesta és una assignatura bàsica i introductòria

Guia docent

Recomanables

Continguts bàsics de les assignatures Psicologia Evolutiva i Psicologia de l'Educació.

Competències

Específiques

- * Capacitat per reconèixer i analitzar els eixos claus del desenvolupament socioemocional, adquirint estratègies per afavorir la regulació i expressió de les emocions (17). Capacitat per a desenvolupar habilitats socials que facilitin la comunicació i el diàleg i disposar d'estratègies per al treball col·laboratiu amb les famílies (23) .

Genèriques

- * Capacitat per a desenvolupar un autoconcepte professional positiu i ajustat, prenent consciència de les pròpies capacitats i limitacions (1). Capacitat per a adquirir estratègies pel treball col·laboratiu, desenvolupant actituds de respecte a la pluralitat de perspectives, el contrast d'opinions i el respecte a la diversitat (3). Capacitat per conèixer els fonaments de la salut física, mental i ambiental a la primera infància i valorar les seves implicacions pel disseny i orientació de contextos saludables (8) .

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Els continguts d'aquesta assignatura aborden el coneixement i la identificació dels factors implicats en el desenvolupament social i emocional dins l'etapa infantil. El temari contempla com afavorir competències i habilitats socioemocionals entre l'alumnat.

Continguts temàtics

Tema 1. Desenvolupament del Vinclle Afectiu a la primera infància

En aquest tema s'explicaran les fases, els tipus i les conseqüències d'un o altre vinclle. Es posarà especial èmfasi en un desenvolupament positiu i sa, fruit d'un vinclle afectiu segur.

Tema 2. Desenvolupament de les emocions i relacions amb iguals

En aquest tema s'explicaran els conceptes, variables i processos implicats en el creixement emocional i social de l'infant. Per una banda, els principis, fases i variables, com el temperament i l'autoconsciència, que condicionen el desenvolupament emocional; per una altra banda, les etapes i variables que permeten el desenvolupament de la sociabilitat, evitant la conducta agressiva i afavorint una conducta assertiva.

Tema 3. Propostes educatives per desenvolupar les competències socials i emocionals

Aquest tema donarà informació de tècniques, estratègies i propostes psicopedagògiques per desenvolupar les competències socioemocionals dels nins i nines. Es vol fer èmfasi en la importància d'introduir en el context escolar i familiar eines, espais i recursos que permetin

Guia docent

treballar i millorar aquestes competències, així com afavorir les competències socioemocionals dels mateixos educadors i pares.

Metodologia docent

En aquest apartat es descriuen les activitats de treball presencial i no presencial previstes en l'assignatura amb l'objectiu de poder desenvolupar i avaluar les competències concretades dins aquesta assignatura.

Volum de treball

A continuació es presenta la distribució d'hores segons les diferents activitats de treball presencial i no presencial planificat en relació a les hores i els crèdits.

Activitats de treball presencial (1,68 crèdits, 42 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Explicació del professor	Grup gran (G)	La professora explicarà a classe part dels continguts dels temes; aquells que siguin més fonamentals de cara a l'adquisició de les competències i la comprensió de la matèria obligatòria.	30
Classes pràctiques	Anàlisi de casos, dinàmiques grupals	Grup gran (G)	<p>És obligatòria l'assistència a les classes pràctiques i la seva finalitat és comprendre i assimilar els continguts donats a classe o treballats en els mòduls</p> <p>La GUIA PRÀCTICA especificarà les dates de les pràctiques i finalitat de cadascuna. Per les pràctiques, l'alumnat haurà de preparar prèviament, amb un treball grupal (màxim 4 persones), la pràctica que es desenvoluparà dins el grup classe (lectura prèvia OBLIGATÒRIA, aclariment de continguts, recerca de material,...).</p> <p>Els treballs pràctics entregats i no aprovats faran mitja amb la resta de pràctiques.</p>	6
Classes pràctiques	Treball d'observació i reflexió	Grup gran (G)	Aquest treball serà individualitzat i implicarà una reflexió teòrica i/o pràctica en relació a l'observació, fonamentalment, i proposta de millora de les competències socials i emocionals d'un infant de 3-6 anys.	4
Avaluació	Examen Parcial	Grup gran (G)	És l'examen parcial de l'assignatura, que es realitzarà el dia 1 d'abril de 2019 (G1/G2). L'examen serà tipus test (40 preguntes amb 4 opcions de resposta). Es necessari obtenir un mínim de 5 per aprovar l'examen i eliminar matèria.	1
Avaluació	Examen Final	Grup gran (G)	És l'examen final o segon parcial de l'assignatura, que es realitzarà en acabar les classes segons la data assignada per la Facultat d'Educació. Aquell alumnat que no s'hagi presentat o aprovat el primer parcial, ha de presentar-se a l'examen final on entrarà tota la matèria. En cas que s'hagi presentat i tingui aprovat el primer parcial, aquest dia farà un segon parcial de	1

Guia docent

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
			<p>la matèria cursada d'abril a final de curs. L'examen serà tipus test (40 preguntes amb 4 opcions de resposta).</p> <p>Es necessari obtenir un mínim de 5 per aprovar l'examen</p> <p>En cas que un alumne obtingui per aplicació matemàtica dels pesos dels elements d'avaluació un resultat de 5 o superior però no superi l'assignatura perquè no ha obtingut la qualificació exigida en algun dels elements validadors, la qualificació global que obtindrà serà un 4,5.</p>	

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula Digital.

Activitats de treball no presencial (4,32 crèdits, 108 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Estudi continguts explicats per la professora	<p>Estudiar, comprendre i assimilar els continguts més importants de l'assignatura explicats a classe per la professora, que han estat proporcionats per l'estudi de l'alumne o que es troben a l'eina telemàtica Moodle. Dins el moodle s'especificarà quines són les LECTURES OBLIGATÒRIES I matèria d'examen</p> <p>Per una altra banda, l'estudi i treball autònom individual també s'establirà amb la recerca d'informació (articles, blogs, vídeos, etc.) en relació a la matèria i la reflexió personal oportuna en cada cas, per això utilitzarem l'eina telemàtica o blog de l'assignatura.</p>	60
Estudi i treball autònom en grup	Preparació de les pràctiques	<p>Estudiar, comprendre i assimilar els continguts de les lectures bàsiques i els vídeos treballats a classe, així com preparar exposicions a classe de temes prèviament acordats.</p>	48

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

1. L'alumne/a obtindrà una qualificació numèrica (entre 0 i 10 punts) per a cada element d'avaluació. Les qualificacions de cada una de les activitats d'avaluació a realitzar seran ponderades d'acord als percentatges establerts a fi d'aconseguir la qualificació global de l'assignatura. Per a la superació de l'assignatura, l'alumne/a ha d'obtenir un mínim de 5 punts sobre 10 mitjançant la suma ponderada de totes les activitats realitzades.

Guia docent

2. Els diferents elements d'avaluació tenen una data límit de lliurament que s'especificarà en el seu moment. Les activitats no presentades en els terminis de lliurament indicats seran avaluades amb la nota mínima (0,0). Aquell alumnat que no hagi superat la nota de pràctiques al juny, sempre que tingui l'assistència feta, podrà presentar o recuperar qualque pràctica el mes de juliol.

3. La no realització d'una determinada activitat avaluativa, suposarà obtenir la nota mínima en aquesta activitat (0,0). D'altra banda, segons indica el Reglament Acadèmic de la UIB (article 34.2) com a criteri general, es considerarà que un estudiant és un "no presentat" quan només hagi realitzat activitats d'avaluació previstes a la guia docent que suposin un terç o menys de l'avaluació de l'assignatura.

Normes generals: * Les actituds que puguin distorsionar el bon desenvolupament de les sessions (ús de les tecnologies — ordinadors, mòbils, etc.— sense finalitats pedagògiques específiques de l'assignatura, menjar/beure dins l'aula, interrupcions constants d'entrades i sortides d'aula, la impuntualitat o parlar constantment mentre es fa una explicació o una intervenció d'un company, ...) afectaran de forma negativa a la qualificació final; així, qualsevol actitud que obstaculitzi les dinàmiques d'aula podrà tenir repercussió sobre la nota final de l'assignatura, podent arribar a ser motiu de desqualificació (la professora es reserva el dret d'aplicar la penalització que consideri pertinent pel que fa a la qualificació final).

* Els criteris i pautes que s'estableixen en aquesta guia docent poden modificar-se en funció de la dinàmica del grup classe durant el curs acadèmic, per tal d'adaptar-se a les necessitats i ritmes que s'hagin detectat.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Anàlisi de casos, dinàmiques grupals

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Proves de resposta breu (no recuperable)
Descripció	És obligatòria l'assistència a les classes pràctiques i la seva finalitat és comprendre i assimilar els continguts donats a classe o treballats en els mòduls La GUIA PRÀCTICA especificarà les dates de les pràctiques i finalitat de cadascuna. Per les pràctiques, l'alumnat haurà de preparar prèviament, amb un treball grupal (màxim 4 persones), la pràctica que es desenvoluparà dins el grup classe (lectura prèvia OBLIGATÒRIA, aclariment de continguts, recerca de material,...). Els treballs pràctics entregats i no aprovats faran mitja amb la resta de pràctiques.
Criteris d'avaluació	Assistència a les pràctiques. Captació d'observació i de resolució del problema que es presentarà en la pràctica. Capacitat de relacionar la teoria amb la pràctica. Capacitat de saber relacionar conceptes. Claredat expositiva: grau i qualitat de les intervencions orals. De manera més concreta se presentaran els criteris d'avaluació de cada una de les pràctiques dins la plataforma moodle de l'aula digital

Percentatge de la qualificació final: 25%

Guia docent

Treball d'observació i reflexió

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Aquest treball serà individualitzat i implicarà una reflexió teòrica i/o pràctica en relació a l'observació, fonamentalment, i proposta de millora de les competències socials i emocionals d'un infant de 3-6 anys.
Criteris d'avaluació	Assistència a les pràctiques. Captació d'observació i de resolució del cas. Comprensió dels fets més importants observats. Capacitat de relacionar la teoria amb la pràctica. Procés de reflexió. De manera més concreta se presentaran els criteris d'avaluació del treball dins la plataforma moodle de l'Aula Digital

Percentatge de la qualificació final: 25% amb qualificació mínima 5

Examen Parcial

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives (recuperable)
Descripció	És l'examen parcial de l'assignatura, que es realitzarà el dia 1 d'abril de 2019 (G1/G2). L'examen serà tipus test (40 preguntes amb 4 opcions de resposta). Es necessari obtenir un mínim de 5 per aprovar l'examen i eliminar matèria.
Criteris d'avaluació	Grau d'aprofundiment i reflexió dels continguts. Assimilació dels continguts. 1/4/2019 9,30-10,30h (G1)/ 16:00-17:00h (G2)

Percentatge de la qualificació final: 25% amb qualificació mínima 5

Examen Final

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives (recuperable)
Descripció	És l'examen final o segon parcial de l'assignatura, que es realitzarà en acabar les classes segons la data assignada per la Facultat d'Educació. Aquell alumnat que no s'hagi presentat o aprovat el primer parcial, ha de presentar-se a l'examen final on entrarà tota la matèria. En cas que s'hagi presentat i tingui aprovat el primer parcial, aquest dia farà un segon parcial de la matèria cursada d'abril a final de curs. L'examen serà tipus test (40 preguntes amb 4 opcions de resposta). Es necessari obtenir un mínim de 5 per aprovar l'examen. En cas que un alumne obtingui per aplicació matemàtica dels pesos dels elements d'avaluació un resultat de 5 o superior però no superi l'assignatura perquè no ha obtingut la qualificació exigida en algun dels elements validadors, la qualificació global que obtindrà serà un 4,5.
Criteris d'avaluació	Grau d'aprofundiment i reflexió dels continguts. Assimilació dels continguts. 17/06/2019 09:00 - 10:00 h/ 16:00-17:00h i en cas de convocatòria extraordinària, l'examen (de tota la matèria) serà el 02/07/2019 09:00 - 12:00 G1/ 16:00-17:00h G2

Percentatge de la qualificació final: 25% amb qualificació mínima 5

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Aquests són els recursos bibliogràfics bàsics per cursar l'assignatura. A l'eina telemàtica Moodle es concretaran les referències bibliogràfiques més recomanables per a cada tema, així com aquelles estrictament necessàries per fer les activitats pràctiques.

Bibliografia bàsica



Guia docent

Tema 1

Rovira, F. (2000). Els vincles afectius . Aloma 7, 42-66

Martínez, J. (2008). Pediatría-Neurociencia-Inteligencia emocional. *En claves en medicina infantil. archivos argentinos en pediatría*, 106 (3)

Geddes, H. (2010). *El apego en el aula. Relación entre las primeras experiencias infantiles, el bienestar emocional y el rendimiento escolar*. Grao: Barcelona.

Tema 2

Del Barrio, V; Carrasco, MA; Rodríguez, MA; Gordillo, R. (2009). Prevención de la agresión en la infancia y la adolescencia. *International Journal of Psychology and Psychological Therapy*, 9,1, 101-107.

Guiménez, M; Quintanilla, L. (2009). Competencia social, competencia emocional: una propuesta para intervenir en Educación Infantil. *Infancia y Aprendizaje*, 32 (3), 359-373.

Tema 3

Bisquerra, R. (coord.) et al. (2011). *¿Cómo educar las emociones? La inteligencia emocional en la infancia y la adolescencia*. Espulgues de Llobregat: Hospital Sant Joan de Déu.

Bibliografia complementària

Bisquerra, R. (2002). *Educación emocional y bienestar*. Barcelona: CISSPRAXIS.

Bisquerra, R. (2005). La educación emocional en la formación del profesorado. *Revista Interuniversitaria de Formación del profesorado*, 19 (3), 95-114

Carpena, A. (2001). *Educació socioemocional a primària*. Barcelona: Eumo Editorial.

Carpintero, E.; López, F; Campo, A.; Lázaro, S, Soriano, S.(2015). *Programa PROBIEN. Bienestar en Educación Primaria*. Pirámide: Madrid.

Clouder, Ch. (2011). *Educación emocional y social: análisis internacional* . Informe Fundación Botín

Conangla, M. i Soler, J. (2013). *Com està el clima!: un plantejament creatiu per a gestionar les emocions* . Badalona: Parramon.

Del Barrio, M. V. (2002). *Emociones infantiles* . Madrid: Pirámide.

De Puig, I. (2009). *Persensar. Percebre, sentir i pensar. Filosofia 3/18*. Universitat de Girona: Eumo Editorial.

Diez, M. V. (2002). *El piso de abajo de la escuela. Los afectos y las emociones en el día a día de la escuela infantil* . Barcelona: Graó.

Ibarrola, B. (2003) *Cuentos para sentir. Educar las emociones*. Madrid: Ediciones SM.

Fuentes, M. (2010). La por: una emoció viscuda a l'escola. *Guix d'Infantil*, 54,13-16.

Lantieri, L. (2013). *Inteligencia emocional infantil y juvenil: ejercicios para cultivar la fortaleza interior en niños y jóvenes*. Madrid: Aguila

Lopez, EE. (2005). La educación emocional en la educación infantil. *Revista interuniversitaria de Formación de Profesorado*, 19 (3), 153-167.

López Casas, É. (2010). *Educación Emocional. Programa para 3-6 años*. Madrid: Wolters Kluwer España.

Lopez, L. (2010). Educar para la calma. *Cuadernos de Pedagogía*, 399, 40-43.

Monjas, M. I. (dir) (2007). *Cómo promover la convivencia: Programa de Asertividad y Habilidades sociales (PAHS). Educación Infantil, Primaria y Secundaria* . Madrid: CEPE.

Moreno, A. (2005). *Sentir y pensar. Programa de inteligencia emocional para niños de 3 a 5 años*. Madrid: Ediciones SM.

Muñoz, V I AL.(2011). *Manual de psicología del desarrollo aplicada a la educación* . Madrid: Pirámide.

Palou, S. (2004). *Sentir y crecer. El crecimiento emocional en la infancia*. Barcelona: Graó.

Ortega, R.; Romera, E.M. (2006). L'agressivitat injustificada en edat infantil: què és i com cal abordar-la. *Guix d'Infantil*, 32, 42-46.

Rendon, M. I. (2007). Regulación emocional y competencia social en la infancia. *Revista Diversitas: perspectivas en psicología* , 3 (2), 349-363.

Saenz-López, P. (2013). *La educación emocional (recurs electrònic): el reto del S.XXI*. CDRom. Universidad de Huelva

Tonucci, F. (2008). *Quan els infants diuen PROU!* . Barcelona: Graó.



Guia docent

Viguer, P; Cantero, MJ.; Rico, C; Serra, E. (2009). Un estudio longitudinal sobre la influencia del nacimiento de un hermano en la calidad del apego y la autonomía personal en niños de 3 a 5 años. *Infancia y Aprendizaje*, 32 (4), 567-581.

Altres recursos

Especificats dins l'Aula Digital

